

Motion till riksdagen 2009/10: MJ374

av **Christian Holm m.fl. (m)**

Avskaffande av naturreservat

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om avskaffandet av naturreservat.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förenklade regler för upphävande av befintliga naturreservat.

Motivering

I dag finns det i Sverige ca 2 700 naturreservat. Reservat används för att skydda olika typer av natur, från små växtlokaler till vidsträckta fjällområden. Den naturtyp som skyddats allra mest under det senaste decenniet är dock skog. Enligt miljöbalken finns fem giltiga skäl att bilda naturreservat, nämligen för att bevara den biologiska mångfalden, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer, sörja för människors behov av friluftsliv samt skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter.

Bildandet av naturreservat är ett beslut som markägaren tyvärr inte har något att säga till om.

Det är därför glädjande att regeringen tar steget mot en förbättrad naturvårdspolitik genom propositionen ”Hållbart skydd av naturområden” där delaktighet och samarbete mellan markägare och naturvårdshandläggare betonas och där flera former av naturskyddsförvaltning beaktas. Att ett bättre kompensationsystem till markägaren vid bildande av naturreservat/isotopskyddsområde införs är också positivt.

Det kommer emellertid fortfarande att ges utrymme för att besluta om naturreservat mot markägares vilja, vilket är en allvarlig inskränkning av deras äganderätt. Lagen innebär att rättsövergrepp kan komma att inträffa när staten hävdar att det allmännas intressen tar över den enskildes rätt att bruka sin egen mark. Staten kan med hjälp av lagen ta ifrån markägaren nyttjanderätt

Fel! Okänt namn på

till sin egen skog och mark – skog och mark som kan vara en viktig del i markägarens försörjning och som kan ha funnits i familjens ägo i generationer.

Vård av natur och den biologiska mångfalden står inte i strid med enskilt markägande. Det i propositionen föreslagna "naturvårdsavtalet" skulle kunna ersätta naturreservatet som skyddsform. Naturvårdsavtalet skulle som naturskyddsmodell förena lokal förankring och samverkan. Man ska inte heller glömma att det för markägaren är en investering att bruka naturen på ett ansvarsfullt sätt då det genererar en ekonomisk vinst. De flesta markägare har dessutom utöver sitt ekonomiska intresse ett intresse och ett engagemang i naturen. Den gamla devisen "det man äger vårdar man" gäller således även i detta fall. Därför bör staten vara mycket restriktiv vad gäller införandet av nya naturreservat. Också möjligheten till att upplösa naturreservat som redan existerar bör förenklas eftersom förutsättningarna inte sällan förändrats.

Idag är det mycket komplicerat att upphäva ett befintligt naturreservat. I vissa fall krävs regeringens samtycke för att besluta om ett upphävande av ett område om detta inte längre anses motivera skyddsåtgärder. När ett område förklaras som ett särskilt bevarandeområde för t.ex. vilda fåglar (92/43/EEG), krävs exempelvis att regeringen i samråd med kommissionen beslutar om ett upphävande.

Naturligtvis ska ett beslut om upphävande vara välavvägt. Vi bör dock undvika onödiga och tidskrävande processer. I de allra flesta fall besitter länsstyrelserna kompetens att besluta om ett upphävande är tillrådligt. I de fall då kommissionens yttrande krävs, kan dessa i samråd med kommissionen besluta om upphävande. Det finns flera goda anledningar att ge länsstyrelsen utökad inflytande i denna fråga. Länsstyrelserna är statens regionala företrädare, varför ytterligare statlig inblandning torde anses som överflödigt samt att man samtidigt besitter en god lokalkännedom och är väl bekant med områdets geografi och naturliv.

Regeringens förslag om en förbättrad naturvårdspolitik är ett välkommet första steg mot en naturvårdspolitik som förenar naturskydd och markägares intressen. Man bör dock beakta möjligheten att ersätta naturreservaten, som är en tvångsåtgärd som strider mot äganderätten, med naturvårdsavtal samt att det bör vara enklare att genomföra ett upphävande av ett befintligt naturreservat som inte längre fyller sitt syfte.

Stockholm den 1 oktober 2009

Christian Holm (m)

Gustav Nilsson (m)

Jessica Polfjärd (m)